

RICHTLIJNEN
MILIEUEFFECTRAPPORT
AANLEG MAASVLAKTE 2

RICHTLIJNEN
MILIEUEFFECTRAPPORT
AANLEG MAASVLAKTE 2

Opgemaakt door:
Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Directoraat-Generaal Water
Rijkswaterstaat Noordzee
Rijkswaterstaat Zuid Holland
Rijkshavenmeester regio Rotterdam-Rijnmond

Datum: december 2004

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	1
2.	Hoofdpunten	5
3.	Landaanwinning	7
	3.1 Probleemstelling, doel en beleidskader	7
	3.2 Voorgenomen activiteit en alternatieven	8
	3.3 Bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling	11
	3.4 Gevolgen voor het milieu	12
	3.5 Vergelijking van alternatieven	14
4.	Zandwinning	15
	4.1 Probleemstelling, doel en beleidskader	15
	4.2 Voorgenomen activiteit en alternatieven	17
	4.3 Bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling	20
	4.4 Gevolgen voor het milieu	21
	4.5 Vergelijking van alternatieven	23
5.	Interactie en gecombineerde effecten	24
6.	Leemten in informatie, monitoring en evaluatie	25
7.	Vorm en presentatie	26
8.	Samenvatting MER	27
	Literatuur	28
Bijlage 1	Lijst met CBB's en BWB's uit PKB-plus	29
Bijlage 2	Reactie Bevoegd Gezag op advies	32
Bijlage 3	Nota van Antwoord	35

1. INLEIDING

Voorgenomen activiteit

Het Havenbedrijf Rotterdam heeft aangegeven een uitbreiding van het havengebied te willen realiseren door een landaanwinning in de Noordzee. Dit voornemen is door het Havenbedrijf Rotterdam, als initiatiefnemer, uitgewerkt in de in de Startnotitie MER Aanleg Maasvlakte 2. Met de landaanwinning kan de vraag naar ruimte voor haven- en industriële activiteiten naar verwachting tot 2033 worden opgevangen. De landwinning biedt ruimte aan deepsea gebonden activiteiten, zoals grootschalige container op- en overslag, direct hieraan gerelateerde distributieactiviteiten en grootschalige chemie/industrie.

Het gaat hierbij om een landaanwinning met een bruto ruimtebeslag van 1800 – 2000 hectare en in totaal 1000 hectare uitgeefbaar terrein en om een zandwinning van circa 300 miljoen kubieke meter.

Besluitvorming

De besluitvorming is een vervolg op de besluitvorming in het kader van het Project Mainportontwikkeling Rotterdam. Hiervoor is in 2003 de Planologische Kernbeslissing Plus (Deel 4 Regeringsbeslissing) vastgesteld.

Voor de vaststelling van het uiteindelijk ontwerp voor de landaanwinning en voor besluiten tot daadwerkelijke aanleg en inrichting c.q. uitvoering van de daarvoor benodigde zandwinning zijn nieuwe procedures noodzakelijk.

De aanleg en ingebruikname van de landaanwinning omvat drie procedures met milieueffectrapportage(m.e.r.)-plichtige besluiten:

- Verlening van een concessie in het kader van de Wet Droogmakerijen en Indijkingen 1904; de m.e.r.-plichtige activiteit is de aanleg van een landaanwinning groter dan 200 hectare (Besluit m.e.r., onderdeel C, categorie 13);
- Verlening van een vergunning in het kader van de Ontgrondingenwet; de m.e.r.-plichtige activiteit is een ontgroning op de Noordzee op winplaatsen met een gezamenlijke oppervlakte groter dan 500 hectare (Besluit m.e.r., onderdeel C, categorie 16.2);
- Vaststelling van het bestemmingsplan; de m.e.r.-plichtige hoofdactiviteit is de aanleg van een bedrijventerrein groter dan 150 hectare (Besluit m.e.r., onderdeel C, categorie 11.2).
Daarnaast zijn er nog een aantal andere bestemmingen waarin het bestemmingsplan voorziet m.e.r.-(beoordelings)plichtig, zoals de aanleg van infrastructuur.

Ter voorbereiding van de besluitvorming worden twee m.e.r.-procedures doorlopen:

1) M.e.r. Aanleg Maasvlakte 2, gekoppeld aan de verlening van de concessie voor de landaanwinning en ontgrondingenvergunning. Hierbij is het Ministerie voor Verkeer en Waterstaat het bevoegde gezag.

2) M.e.r. Bestemming Maasvlakte 2, gekoppeld aan de bestemmingsplanprocedure voor de inrichting van de landaanwinning als bedrijventerrein en de daarvoor benodigde voorzieningen. Hierbij is de Gemeente Rotterdam het bevoegde gezag.

Richtlijnen

Deze richtlijnen dienen voor het opstellen van de milieueffectrapportage voor de aanleg Maasvlakte 2, ten behoeve van de concessie voor landaanwinning en ontgrondingsvergunning voor de zandwinning, hierna genoemd MER Aanleg (MV2).

Hoewel het twee m.e.r.-plichtige activiteiten betreft, wordt er een milieueffectrapport (MER) voor gemaakt. De twee activiteiten zijn immers van elkaar afhankelijk en vinden plaats in elkaars nabijheid in de Noordzee.

Het bevoegd gezag voor deze milieueffectrapportage is het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. De Rijkshavenmeester regio Rotterdam-Rijnmond is bevoegde autoriteit voor het onderdeel nautische veiligheid.

De m.e.r.-procedure is van start gegaan met de kennisgeving van de Startnotitie MER Aanleg Maasvlakte 2 in de Staatscourant van 26 augustus 2004. Op de startnotitie zijn 29 inspraakreacties binnengekomen, een advies van de commissie voor de m.e.r (dd. 22-10-2004) en een wettelijk advies van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), (dd. 12-11-2004).

Het bevoegd gezag heeft bij het opstellen van deze richtlijnen de volgende documenten betrokken: de PKB-plus met onderliggend MER PMR, de startnotitie MER Aanleg Maasvlakte 2, het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage, het advies van LNV, de inspraakreacties en de OSPAR/ICES richtlijnen voor zandwinning op zee.

Het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage is vrijwel geheel verwerkt in deze richtlijnen. In bijlage 2 is opgenomen op welke twee punten wordt afgeweken van het advies. In de richtlijnen zijn de inspraakreacties verwerkt wanneer deze informatie bevatten die in het MER Aanleg opgenomen moet worden of die nader onderzocht moet worden, zoals informatie over specifieke lokale milieumomstandigheden. De Nota van Antwoord op de inspraak is opgenomen als bijlage 3.

De Commissie voor de milieueffectrapportage en de insprekers worden hiervan op de hoogte gesteld. Zij ontvangen hiertoe een exemplaar van deze richtlijnen.

Met deze richtlijnen geeft het bevoegd gezag aan de initiatiefnemer aan welke informatie het MER Aanleg Maasvlakte 2 moet bevatten opdat het milieubelang volwaardig in de besluitvorming meegewogen kan worden.

Project Mainportontwikkeling Rotterdam

De landaanwinning Maasvlakte 2 is een deelproject van het Project Mainportontwikkeling Rotterdam (PMR). De dubbeldoelstelling van PMR is gedefinieerd als: versterking van de positie van de mainport Rotterdam en het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving in Rijnmond. PMR is opgedeeld in drie deelprojecten:

- Bestaand Rotterdams Gebied (BRG): een serie leefbaarheids- en intensiveringsprojecten in het bestaande havengebied;

- Uitbreiding havengebied: een landaanwinning in de Noordzee ten behoeve van haven- en industrieterrein van 1.000 hectare netto en bijbehorende natuurcompensatie;
- 750 hectare natuur- en recreatiegebied: ontwikkeling van nieuwe natuur- en recreatiegebieden in de nabijheid van de stad Rotterdam.

Voor het totaalpakket aan projecten en maatregelen in het kader van PMR is een Planologische Kernbeslissing (PKB)-plus-procedure doorlopen, in combinatie met de procedure voor de milieueffectrapportage. In september 2003 is het laatste deel van de PKB-plus, Deel 4: Regeringsbeslissing verschenen. Met de regeringsbeslissing wordt de uitvoering van de drie genoemde deelprojecten, waaronder Maasvlakte 2 (de landaanwinning), ruimtelijk mogelijk gemaakt. Hoewel de PKB-plus een integraal en samenhangend besluit is over de drie deelprojecten, geldt voor elk van de deelprojecten een eigen realiseringstraject. Het pluskarakter van de PKB-plus betekent dat er 'concrete beleidsbeslissingen' en 'beleidsbeslissingen van wezenlijk belang' zijn opgenomen. Deze beleidsbeslissingen zijn richtinggevend en kaderstellend voor de te nemen vervolgbesluiten.

Gekoppeld aan de PKB-plus-besluitvorming is het MER PMR opgesteld. Hierin wordt inzicht gegeven in de milieueffecten van de deelprojecten van PMR. Het doel van het MER PMR, met onder meer de Deelnota Landaanwinning, was het ondersteunen van de beslissingen die zijn genomen in de PKB-plus-procedure.

Hoewel de PKB-plus het aanleggen van de landaanwinning mogelijk maakt, is deze niet concreet genoeg ten aanzien van de daadwerkelijke contour, aanleg en inrichting van de landaanwinning en de zandwinning daarvoor. De PKB-plus betreft de ruimtelijke reservering voor de drie PMR-deelprojecten en stelt de randvoorwaarden waarbinnen deze kunnen worden gerealiseerd. In bijlage 1 zijn de Concrete Beleidsbeslissingen (CCB) en de Beleidsbeslissingen van Wezenlijk Belang (BWB) opgenomen.

In het besluitvormingstraject van de PKB-plus heeft een 'referentieontwerp' (in twee varianten) als voorbeeld gediend voor een operationeel ontwerp. De negatieve milieueffecten van de twee varianten van het referentieontwerp zijn via de PKB-plus als bovengrens gesteld voor de toelaatbare effecten van het uiteindelijke ontwerp van de landaanwinning.

Voorafgaand aan het uitkomen van de PKB-plus, Deel 4, heeft de Europese Commissie een positief advies uitgebracht met betrekking tot de Vogel- en Habitatrichtlijn. Dit houdt in dat er voldoende dwingende redenen van groot openbaar belang zijn die uitvoering van de landaanwinning rechtvaardigen, en dat is aangetoond dat er geen alternatieve oplossingen mogelijk zijn. Er zijn wel voorwaarden verbonden aan de aanleg van de landaanwinning, waaronder de uitvoering van de mitigatie- en compensatiemaatregelen zoals genoemd in de PKB-plus. Ten aanzien van de zandwinning is als voorwaarde opgenomen dat deze geen nadelige gevolgen mag hebben op Natura 2000, het ecologisch netwerk op Europees niveau. Het Natura 2000 netwerk omvat alle gebieden die beschermd zijn op grond van de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992). In Nederland vallen hieronder onder andere de Voordelta, een deel van de kustzone en de Waddenzee.

